

PRESENTACIÓ DE LES JORNADES

per

Manuel Castellet i Solanas

President de la Secció de Matemàtiques de la SCCFQM

Des del 24 de febrer d'enguany, en què l'Escola Politècnica Federal de Zuric homenatjà Albert Einstein en ocasió de commemorar-se aquest any el primer centenari del seu naixement, hom ha celebrat arreu del món actes en aquest mateix sentit. La Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, Institut que com ha dit el seu president tingué l'honor de comptar Albert Einstein entre els seus invitats l'any 1923, no podia ésser menys, i així a proposta de la Secció de Matemàtiques hom acordà la celebració d'aquestes jornades que avui em toca de presentar.

La vida d'Einstein fou irregular i moguda, però hi apareixen dues constants que, sens dubte, són dignes d'ésser remarcades. Primerament la seva personalitat liberal fonamentada en l'esperit que el 1895 regnava a l'Escola Cantonal d'Aarau, on Einstein acabà els estudis secundaris, i que queda perfectament reflectit en les paraules del mateix Einstein: "Mitjançant el seu esperit liberal i la profunda serietat del seu professorat, que en cap moment no es traduïa en autoritarisme, aquesta escola ha deixat en mi una impressió inoblidable". En segon lloc, la seva capacitat investigadora, que li va permetre de publicar el 1905 tres treballs fonamentals: un que constituïa la primera aplicació de la Mecànica Quàntica, introduïda per Max Plank el 1900, i que fou el pas decisiu per al descobriment d'una nova partícula elemental, el fotó; un segon en què explica el moviment brownià vibratori de petites partícules inanimades en els líquids; i finalment un tercer treball en què iniciava la teoria de la relativitat restringida i que es titulava "Zur Elektrodynamik bewegter Körper". Gràcies a aquests treballs, i malgrat que l'any 1900 havia estat refusat pel Politècnic de Zuric per a ocupar una plaça d'ajudant, en fou nomenat professor el 1909 i posteriorment investigador de l'Acadèmia Prussiana a Berlín, abans d'emigrar als Estats Units.

La Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques s'ha proposat d'homenatjar Einstein en els dos aspectes que he esmentat, i

així, paral·lelament a la publicació d'un quadern de treballs de relativitat que ha editat la Secció de Física, hom ha programat una sèrie de cinc conferències que pretenen abraçar tant l'aspecte científic d'Einstein com l'humà. En aquest sentit ens parlaran aquesta setmana els doctors Jürgen Ehlers (del Max-Planck-Institut de Munic), Ramon Lapiedra (de la Universitat de Santander), Günter Ludwig (de la Philipps-Universität de Marburg/Lahn), Luis Navarro (de la Universitat de Barcelona) i Josep Batalla (de la Societat Catalana d'Estudis Històrics).

Una estada del Dr. Batalla a Alemanya li permeté d'endinsar-se en l'estudi del pensament d'Albert Einstein i en el descobriment de les fites que marcaren la seva trajectòria humana. El Dr. Batalla iniciarà tot seguit aquest cicle de conferències.

A dalt: Biblioteca de Catalunya. Acte inaugural de l'exposició "La difusió del pensament d'Einstein a Catalunya (1905-1923)". D'esquerra a dreta: A. M. Badia, J. Girbau, J. Ainaud, R. Aramon, el Conseller P. Pi-Sunyer i J. M. Tura.

Pati de la Casa de Convalescència. Acte inaugural de l'"Exposició sobre la vida i l'obra d'Albert Einstein", cedida per l'Institut Alemany de Cultura.

A dalt: El President de l'Institut, Joan Ainaud, inaugura les Jornades. D'esquerra a dreta: A. M. Badia, J. Ainaud, el Conseller P. Pi-Sunyer, R. Aramon, G. Ferraté, J. Casulleras i E. Casassas.

Aspecte de la Sala d'actes de l'Institut durant l'acte inaugural de les Jornades.